

УДК 336.22: 658.15

JEL H25, H32, M41, O33

DOI: <https://doi.org/10.32782/2617-5940.1.2026.6>**Ольга Гудима**

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри підприємництва,
менеджменту організацій та логістики,
Запорізький національний університет
ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-3863-3193>
E-mail: ogudyma1967@ukr.net

ПОДАТКОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ ПОДАТКАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Анотація. Метою статті є узагальнення теоретичних підходів і практичних інструментів податкового менеджменту на рівні підприємства в умовах сучасних економічних змін. У роботі обґрунтовано доцільність трансформації управління податковими процесами – від допоміжної функції обліку до важливого елементу фінансової стійкості підприємства. Особливу увагу приділено питанням адаптивного податкового планування та впровадженню цифрових рішень у сфері адміністрування податків, зокрема інструментів TaxTech. Дослідження враховує сучасні тенденції, пов'язані з деофшоризацією, посиленням контролю та відновленням економіки України. Методологічною основою стали загальнонаукові методи аналізу економічних процесів. Зокрема, системний підхід дозволив розглянути податковий менеджмент як складову фінансового управління підприємством. Класифікація методів дала змогу розмежувати стратегічні та операційні інструменти податкового планування. Порівняльний аналіз використано для виявлення відмінностей між традиційними підходами до оподаткування та сучасними умовами їх застосування. У результаті дослідження встановлено, що податковий менеджмент поступово набуває рис комплексної системи, яка включає адміністрування, планування, облік і контроль. Обґрунтовано, що ефективність податкової політики підприємства залежить від поєднання законної оптимізації податкових зобов'язань із підтриманням фінансової стабільності. Запропоновано доповнити традиційні принципи податкового планування новими підходами, зокрема орієнтацією на гнучкість, швидке реагування на зміни та соціально-економічну відповідальність бізнесу. Показано, що методи оптимізації можуть бути реалізовані як через зовнішні рішення (зміна юрисдикції або структури діяльності), так і через внутрішні механізми (облікова політика, договори, амортизація). Особливо розглянуто роль міжнародних стандартів (BEPS, CFC), які формують нові вимоги до прозорості бізнесу. Визначено значення цифрових інструментів, зокрема аналітики на основі штучного інтелекту та електронного аудиту, у зниженні податкових ризиків і підвищенні якості управлінських рішень. Практична цінність роботи полягає у можливості застосування запропонованих підходів у діяльності підприємств, що сприятиме не лише оптимізації податкового навантаження, але й формуванню позитивної ділової репутації та залученню інвестицій.

Ключові слова: податковий менеджмент, оптимізація податків, податковий комплаєнс, фінансова стійкість, TaxTech, цифровізація оподаткування.

Olha Hudyma

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Chair of Entrepreneurship,
Management of Organizations and Logistics,
Zaporizhzhia National University
ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-3863-3193>
E-mail: ogudyma1967@ukr.net

TAX MANAGEMENT AS A TOOL FOR TAX CONTROL AT THE ENTERPRISE

Abstract. The main objective of the research is to conduct a comprehensive analysis of the theoretical foundations and practical instruments of tax management as a strategic component of a company's financial management system. The study aims to substantiate the necessity of transforming tax administration from a secondary accounting function into a proactive tool for ensuring financial stability and competitiveness. Special attention is paid to the development of adaptive tax planning principles and the integration of digital solutions (TaxTech) in the context of global de-offshorization and post-war economic recovery. The research is based on a systematic approach and a set of general scientific and specialized methods. The systematic analysis method was used to define tax management as a structured subsystem of corporate finance. The classification method allowed for the grouping of tax planning tools into external (strategic) and internal (operational) methods. A comparative analysis was applied to differentiate between traditional tax principles and new dominants arising from the martial law environment. The deductive method was utilized to formulate conclusions regarding the role of modern technologies, such as AI-monitoring and SAF-T, in preventive tax risk management. The study demonstrates that in modern market conditions, tax management encompasses a complex set of functions, including administration, planning, accounting, and control. It is established that the effective organization of tax processes relies on a combination of legitimate tax minimization and the preservation of financial liquidity. The research highlights that traditional principles (reasonableness, individuality, presumption of innocence) in 2026 must be supplemented by principles of adaptive mobility and socio-economic responsibility. The author argues that optimization methods should be divided into external (change of jurisdiction, legal form, or type of activity) and internal (accounting

policy, contract schemes, depreciation). Particular emphasis is placed on the impact of international standards, such as BEPS and CFC rules, which make transparency and real economic substance (substance) mandatory for effective planning. The role of TaxTech tools-automated E-audits, AI-driven risk analysis, and BI-platforms-is characterized as a critical necessity for minimizing human error and ensuring real-time interaction with tax authorities. Originality / Value. The scientific novelty of the study lies in the expansion of the theoretical and methodological framework of tax management by introducing specific management principles tailored for crisis environments and digital transformation. The practical value is found in the development of concrete recommendations for using operational optimization methods and implementing Tax Data Analytics. The proposed approaches allow enterprises not only to reduce the tax burden legally but also to strengthen their business reputation («white status»), which is essential for accessing international grants, investments, and government contracts. The research provides a foundation for transitioning to a digital tax compliance model, ensuring long-term business sustainability in a transparent global economy.

Keywords: tax management, tax planning, tax burden, tax optimization, financial stability, TaxTech, corporate tax governance, tax risk management.

Вступ. У сучасних умовах роль податкового менеджменту на підприємстві суттєво змінюється. Якщо раніше він здебільшого обмежувався веденням обліку та виконанням вимог законодавства, то сьогодні перетворюється на важливий елемент фінансового управління. Податки впливають не лише на витрати, а й на ліквідність, інвестиційні можливості та загальну стійкість бізнесу.

Складність податкового середовища зростає. Це пов'язано як із постійними змінами законодавства, так і з впровадженням міжнародних стандартів, зокрема BEPS і правил контрольованих іноземних компаній. Додатковим фактором є посилення цифрового контролю з боку держави. У таких умовах традиційні підходи до мінімізації податків часто виявляються неефективними або навіть ризикованими.

Водночас для українських підприємств особливого значення набуває питання репутації. Прозорість діяльності та дотримання податкових вимог дедалі частіше розглядаються як умова доступу до міжнародного фінансування та участі у великих проектах. Тому бізнес змушений шукати баланс між оптимізацією податкового навантаження та підтриманням статусу надійного платника податків.

У зв'язку з цим виникає потреба перегляду підходів до податкового планування. Йдеться не лише про використання наявних інструментів, а й про впровадження нових рішень, зокрема цифрових технологій, які дозволяють підвищити точність обліку та зменшити ризики.

Метою цієї статті є дослідження сучасних підходів до управління податковими процесами на підприємстві та розробка практичних рекомендацій щодо їх удосконалення із використанням цифрових інструментів.

Для досягнення поставленої мети визначено такі завдання:

- уточнити місце податкового менеджменту в системі фінансового управління;
- проаналізувати методи податкового планування;
- розглянути нові принципи управління податковими процесами;
- оцінити можливості використання сучасних цифрових інструментів.

За результатами дослідження податковий менеджмент розглядається як інструмент, що безпосередньо впливає на конкурентоспроможність підприємства. Особливу увагу приділено впровадженню цифрових рішень, які дозволяють автоматизувати процеси та підвищити якість управління.

Літературний огляд. Теоретико-методологічні засади податкового менеджменту, питання його місця

та значення в системі управління фінансами присвятили свої розвідки такі науковці, як Е. Г. Мороз [8], Ю. С. Гринчук, В. Ю. Гринчук [3], Є. І. Масленников [7] та А. Овчаренко, А. Лисенко [9]. Автори розглядають його як стратегічний інструмент сталого розвитку та трансформації соціально-економічних систем.

Питання взаємодії державного адміністрування та корпоративного управління висвітлено у роботах П. К. Бечко [1], Л. Сідельникової [12], Н. В. Лагодієнко [5] та Є. Ю. Шекети [15]. Проблеми та перспективи галузі в докризовий період проаналізовано О. Горох та ін. [2].

Особливості адміністрування та збору податків у період дії воєнного стану та сучасних викликів стали об'єктом прискіпливої уваги Н. І. Коваль [4], Д. Т. Сеньківа [11], В. Макогон [6] та Ю. Табенської [13]. Динамічний розвиток податкового менеджменту у 2024–2025 рр. представлено у статтях І. М. Таргонія [14]. Фундаментом досліджень залишається Податковий кодекс України [10], адаптований до стандартів прозорості та цифровізації станом на 2026 рік.

Незважаючи на розлогу бібліографію за цим напрямом, проблематика адаптивної мобільності планування та впровадження інструментів TaxTech для превентивного контролю ризиків потребують додаткового вивчення.

Методологія. Методологічну основу дослідження становить діалектичний підхід та системний аналіз, що дозволили декомпонувати податковий менеджмент на функціональні складові (адміністрування, планування, облік, контроль). Використання методу класифікації забезпечило структурування методів податкової оптимізації на внутрішні та зовнішні. Фундаментом дослідження слугує ґрунтовний розгляд чинної законодавчої бази та статистики ДПС України за 2021–2025 рр.

Спеціальні методи: порівняльний аналіз (традиційне планування та вимоги CRS/деофшоризації), моделювання (вплив TaxTech на ризики блокування накладних) та кількісний аналіз (співвідношення «ефект–витрати»). Достовірність підтверджено логічною відповідністю нормам ПКУ, компаративним аналізом впровадження SAF-T у ЄС та кореляцією між цифровізацією обліку й частотою податкових спорів. Це забезпечує репрезентативність дослідження в умовах 2026 року.

Основна частина. У сучасних ринкових умовах ефективна оцінка діяльності підприємства неможлива без доступу до своєчасної та детальної інформації, яка є основою обґрунтування менеджерських дій та стратегій і раціонального розпорядження фінансовими

ресурсами [3]. Однією зі складових загальної системи управління фінансами є податковий менеджмент, або управління податковими питаннями. Ця сфера охоплює систему кроків, що забезпечують створення та подальшу інтеграцію стратегії мінімізації податкових зобов'язань, забезпечення дотримання норм законодавства, а також оптимізацію податкових витрат підприємства.

Необхідність виділення менеджменту у сфері оподаткування зі структури фінансового управління зумовлена низкою зовнішніх (мінливість законодавства, податкове навантаження) та внутрішніх чинників (обмеженість ресурсів, ризики втрат) [9, с. 339]. Розглядаючи архітектоніку фіскального менеджменту суб'єкта господарювання, доцільно акцентувати увагу на тому, що адміністрування та облік є лише базисом, тоді як планування виступає стратегічною надбудовою [1, с. 82].

Податкове адміністрування охоплює низку важливих функцій:

1. Реєстрація фізичних осіб та підприємств у податковій службі.
2. Розробка та застосування встановлених правил регуляторної дії до фінансової установи.
3. Регулювання процедур, пов'язаних зі зміною строків сплати податків.
4. Контроль за виконанням зобов'язань платників податків щодо сплати податків та забезпечення їх виконання [12].

Податкове планування є системним і легітимним процесом, який має за мету аналіз і врахування податкових наслідків діяльності організації. Цей процес органічно інтегрується в загальне стратегічне планування бізнесу [2, с. 78].

Ефективна організація податкового планування потребує структурованого підходу, що передбачає визначення основних принципів та правил, які складають його фундамент.

Основні принципи податкового планування включають такі положення:

- принцип індивідуальності, що означає, що особливі характеристики конкретної організації та можливості, доступні за чинним законодавством, повинні враховуватися в кожному випадку;
- принцип презумпції невинуватості платника податків, який стверджує, що платник податків невинний у вчиненні податкового правопорушення, доки не буде доведено його вину;

– принцип розумності, що означає, що всі дії платників податків у рамках податкового планування будуть економічно та практично обґрунтованими, і їхня мета не повинна полягати лише у зменшенні податкових платежів;

– принцип всебічного використання законодавчих норм у податковому плані;

– принцип системного розрахунку податкових заощаджень та витрат, який зосереджується на економічному ефекті політики з точки зору операційних витрат;

– принцип професіоналізму та оперативності, що означає необхідність точного документування податкового планування та оперативного врахування законодавчих вимог;

– принцип комплексності, що реалізується через різноманітні заходи зі зниження податкової ставки для забезпечення прибутковості компанії [14, с. 71].

Однак традиційні принципи треба доповнити адаптаційною мобільністю, пріоритетом ліквідності та соціальною відповідальністю (або «білим» статусом), що є важливим для залучення грантів [6, с. 144]. Відповідна система для максимізації ефективності управління фіскальними потоками у 2026 році, з її поєднанням управління стратегією та операційною гнучкістю, може бути досягнута шляхом підходу класифікації методів (табл. 1).

Запропонована систематизація є переходом від агресивної мінімізації до моделі «цифрового комплаєнсу». У сучасних умовах вибір оптимізаційних технік має базуватися не лише на економічній стійкості, але й на беззаперечній перевірці бізнес-цілей та прозорості операцій, що є важливими для залучення іноземного капіталу та збереження ділової репутації.

Податковий облік – це сукупність методологічних підходів та процедур, регламентованих нормами Податкового кодексу, яка охоплює визначення, визнання, оцінку та розподіл доходів і витрат, а також облік інших фінансових показників, необхідних для належного оподаткування діяльності платника податків [10].

Серед ключових завдань податкового супроводу господарської діяльності можна виділити мінімізацію податкових зобов'язань, зменшення податкового навантаження, забезпечення дотримання податкового законодавства, оптимізацію платежів і зниження ризиків, пов'язаних із оподаткуванням.

Як управлінська система в сфері оподаткування, податковий менеджмент виконує чотири основні функції:

Таблиця 1

Класифікація методів податкового менеджменту (авторська розробка)

Категорія методів	Інструментарій (Методи)	Очікуваний результат / Специфіка 2026
Зовнішні (Стратегічні)	– заміна податкового суб'єкта [11]; – зміна виду діяльності; – реєстрація в іншій юрисдикції;	Довгострокова мінімізація навантаження; обов'язкове дотримання вимог BEPS [13] та правил КІК.
Внутрішні (Операційні)	– формування облікової політики; – переоцінка активів; – вибір контрактних схем; – використання пільг [8, с. 248].	Регулярне коригування податкової бази; легітимне відстрочення платежів для збереження ліквідності.
Спеціальні (Тактичні)	– поділ відхилень; – метод вибору правовідносин; – зменшення об'єкта оподаткування [7, с. 49].	Уточнення податкових характеристик окремих господарських операцій у реальному часі.
Цифрові (TaxTech)	– AI-моніторинг ризиків; – E-аудит (SAF-T); – BI-аналітика навантаження [4].	Превентивне нівелювання ризиків СМКOP; автоматизований комплаєнс та «білий статус».

- організація управління податковими потоками підприємства;
- податкове планування;
- податкове регулювання;
- контроль за виконанням податкових зобов'язань [7, с. 49].

Встановлення сукупності процедур для адміністрування та оптимізації податкових платежів включає організацію послідовності кроків і рішень керівництва. Вони спрямовані на ефективну роботу податкової системи, а також досягнення цілей у рамках планування, регулювання та контролю оподаткування.

Правильне управління податковими потоками неможливе без належної організації податкового процесу. Податковий менеджмент представляє собою детально структуровану систему, яка охоплює всі аспекти організаційно-фінансового управління – від податкового права й політики до процедур оподаткування, функціонування податкової системи та використання відповідних механізмів [15, с. 58].

Інструментарій для мінімізації фіскального навантаження включає процедуру розробки дієвих заходів з адміністрування та оптимізації податкових потоків підприємства, як вхідних, так і вихідних. Ці рішення приймаються в контексті податкового процесу, який держава організовує на рівні загальноекономічної системи, враховуючи кожен фундаментальний елемент процесу. На відміну від процесів, що відбуваються на макрорівні, управлінські рішення в сфері податків на рівні підприємства стосуються лише елементів податкового процесу, які підприємство може організувати і застосовувати в своїй діяльності власними силами.

У сучасній економіці сучасних часів важіль підтримки фінансового стану через податкову оптимізацію має значну важливість. Його добре структурована система дозволяє оптимізувати податкові зобов'язання підприємства, що сприяє досягненню довгострокових стратегічних цілей [5]. Враховуючи значущість даної

проблематики, необхідно продовжувати дослідження шляхів вдосконалення управління податковими зобов'язаннями організацій для забезпечення зростання їх фінансової ефективності та прибутковості.

Висновки. Проведене дослідження підтверджує, що в реаліях 2026 року податковий менеджмент остаточно втрачає статус суто допоміжного облікового інструменту, перетворюючись на стратегічний важіль забезпечення фінансової стійкості. Ця трансформація вимагає від суб'єктів господарювання гнучкого поєднання зовнішніх методів оптимізації, як-от коригування організаційно-правових форм з огляду на вимоги деофшоризації та план BEPS, із внутрішніми операційними заходами. Водночас пріоритети управління зміщуються від агресивної мінімізації податків до збереження поточної ліквідності та підтримання бездоганної ділової репутації. За умов воєнного стану та подальшого відновлення економіки саме «білий» статус платника стає вирішальним фактором для отримання міжнародної фінансової підтримки та залучення інвестиційних ресурсів, що робить соціальну відповідальність бізнесу невід'ємною складовою його фіскальної стратегії.

Логічним завершенням такої еволюції стає масштабне впровадження інструментів TaxTech, зокрема систем AI-моніторингу та аналітики у форматі SAF-T, які дозволяють автоматизувати комплаєнс-процедури та мінімізувати вплив суб'єктивних чинників на якість податкового обліку. Перехід до цифрових моделей превентивного управління ризиками не лише знижує вірогідність конфліктів із контролюючими органами, а й забезпечує прогнозованість фінансових потоків підприємства в довгостроковій перспективі. Таким чином, інтеграція цифрових технологій у систему податкового планування формує надійний фундамент для сталого розвитку бізнесу, дозволяючи йому ефективно адаптуватися до динамічних змін регуляторного середовища та інтегруватися у глобальний економічний простір.

Список використаних джерел:

1. Бечко П. К., Бечко В. П., Лиса Н. В., Пташник С. А. Податковий менеджмент у системі податкового адміністрування. *Економіка та держава*. 2021. № 11. С. 79–83.
2. Горох О., Скоромна О., Міщенко В. Податковий менеджмент в Україні: проблеми та перспективи розвитку. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2018. Вип. 5. С. 76–81.
3. Гринчук Ю. С., Гринчук В. Ю. Податковий менеджмент в системі управління підприємством. *Облік і фінанси АПК: освідний портал*. 2021. URL: <http://magazine.faa.org.ua/podatkoviy-meneditment-v-sistemi-upravlinnya-pidpri-emstvom.html>
4. Коваль Н. І. Податковий менеджмент в умовах сучасних реалій: теоретичні та правові основи. *Ефективна економіка*. 2023. № 3. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.3.23>
5. Лагодієнко Н. В., Євтушевська О. О., Накісько О. В. Місце податкового менеджменту в системі управління державними фінансами. *Ефективна економіка*. 2022. № 4. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=10172>
6. Макогон В. Державний податковий менеджмент в умовах воєнного стану. *Scientia fructuosa*. 2025. Т. 161, № 3. С. 140–150. DOI: [https://doi.org/10.31617/1.2025\(161\)11](https://doi.org/10.31617/1.2025(161)11)
7. Масленников Є. І. Податковий менеджмент в системі управління підприємством. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. 2025. Т. 24, Вип. 1(59). С. 40–61. DOI: [https://doi.org/10.18524/2413-9998.2025.1\(59\).330473](https://doi.org/10.18524/2413-9998.2025.1(59).330473)
8. Мороз Е. Г. Податковий менеджмент : навч. посібник [Електронне видання]. Рівне : НУВГП, 2020. 412 с.
9. Овчаренко А., Лисенко А. Податковий менеджмент в системі управління суб'єктом господарювання. *Розвиток обліку, аудиту та оподаткування в умовах інноваційної трансформації соціально-економічних систем* : матеріали XI Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Кропивницький, 30 листоп. 2023 р.). Кропивницький : ЦНТУ, 2023. С. 338–340.
10. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI : станом на 03.04.2026. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
11. Сеньків Д. Т. Зміни у системі оподаткування в умовах воєнного стану. *Міжнародна наукова конференція студентів, аспірантів та молодих учених* : матеріали конф. (м. Львів, 2023 р.). URL: https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/05/Program_XXX_MNKSA_MU_2023.pdf
12. Сідельникова Л. Теоретико-організаційні доміанти податкового адміністрування в системі державного податкового менеджменту. *Економіка та суспільство*. 2020. № 22. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2020-22-59>

13. Табенська Ю., Томнюк Т., Грицюк І. Пріоритети розвитку державного податкового менеджменту. *Економіка та суспільство*. 2024. № 63. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-68>
14. Таргоній І. М. Податковий менеджмент. *Universum*. 2025. № 20. С. 68–76
15. Шекета Є. Ю. Ефективний державний податковий менеджмент як запорука сталого розвитку економіки. *Бізнес Інформ*. 2020. № 6. С. 56–61.

References:

1. Bechko P. K., Bechko V. P., Lysa N. V. & Ptashnyk S. A. (2021). Podatkovyi menedzhment u systemi podatkovoho administruvannya [Tax management in the tax administration system]. *Ekonomika ta derzhava*, no. (11), pp. 79–83.
2. Horokh O., Skoromna O. & Mishchenko V. (2018). Podatkovyi menedzhment v Ukraini: problemy ta perspektyvy rozvytku [Tax management in Ukraine: problems and development prospects]. *Ekonomichnyi visnyk Zaporizkoi derzhavnoi inzhenernoi akademii*, no. (5), pp. 76–81.
3. Hrynychuk Yu. S. & Hrynychuk V. Yu. (2021). Podatkovyi menedzhment v systemi upravlinnia pidpriemstvom [Tax management in the enterprise management system]. *Oblik i finansy APK*. Available at: <https://magazine.faaf.org.ua/podatkoviy-menedzhment-v-sistemii-upravlinnia-pidpriemstvom.html>
4. Koval N. I. (2023). Podatkovyi menedzhment v umovakh suchasnykh realii: teoretychni ta pravovi osnovy [Tax management in modern realities: theoretical and legal foundations]. *Efektivna ekonomika*, no. (3). DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.3.23>
5. Lahodiienko N. V., Yevtushevska O. O. & Nakisko O. V. (2022). Mistse podatkovoho menedzhmentu v systemi upravlinnia derzhavnymy finansamy [The place of tax management in the system of public finance management]. *Efektivna ekonomika*, no. (4). Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=10172>
6. Makohon V. (2025). Derzhavnyi podatkovyi menedzhment v umovakh voiennoho stanu [State tax management under martial law]. *Scientia Fructuosa*, no. 161(3), pp. 140–150. DOI: [https://doi.org/10.31617/1.2025\(161\)11](https://doi.org/10.31617/1.2025(161)11)
7. Maslennikov Ye. I. (2025). Podatkovyi menedzhment v systemi upravlinnia pidpriemstvom [Tax management in the enterprise management system]. *Rynkova ekonomika: suchasna teoriia i praktyka upravlinnia*, no. 24(1), pp. 40–61. DOI: [https://doi.org/10.18524/2413-9998.2025.1\(59\).330473](https://doi.org/10.18524/2413-9998.2025.1(59).330473)
8. Moroz E. H. (2020). *Podatkovyi menedzhment: navch. posibnyk* [Tax management: tutorial]. NUVHP.
9. Ovcharenko A. & Lysenko A. (2023). Podatkovyi menedzhment v systemi upravlinnia subiekтом hospodariuvannya [Tax management in the management system of an economic entity]. In *Development of accounting, auditing and taxation in terms of innovative transformation of socio-economic systems* (pp. 338–340). CNTU.
10. *Podatkovyi kodeks Ukrainy* [Tax Code of Ukraine] № 2755-VI (2010). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
11. Senkiv D. T. (2023). Zminy u systemi opodatkuvannya v umovakh voiennoho stanu [Changes in the taxation system under martial law]. *International Scientific Conference of Students, Postgraduates and Young Scientists*. LNU. Available at: https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/05/Program_XXX_MNKSAM_U_2023.pdf
12. Sidelnykova L. (2020). Teoretyko-orhanizatsiini dominanty podatkovoho administruvannya v systemi derzhavnoho podatkovoho menedzhmentu [Theoretical and organizational dominants of tax administration in the system of state tax management]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. (22). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2020-22-59>
13. Tabenska Yu., Tomniuk T. & Hrytsiuk I. (2024). Priorytety rozvytku derzhavnoho podatkovoho menedzhmentu [Priorities for the development of state tax management]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. (63). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-68>
14. Tarhoniі I. M. (2025). Podatkovyi menedzhment [Tax management]. *Universum*, no. (20), pp. 68–76.
15. Sheketa Ye. Yu. (2020). Efektivnyi derzhavnyi podatkovyi menedzhment iak zaporuka staloho rozvytku ekonomiky [Effective state tax management as a guarantee of sustainable economic development]. *Business Inform*, no. (6), pp. 56–61.

Дата надходження статті: 25.03.2026

Дата прийняття статті: 15.04.2026

Дата публікації статті: 24.06.2026